

Terugkoppeling sociaal-ruimtelijke studie stationsbuurt Gent Sint-Pieters – 23/10/2019

1. Terugkoppeling studies

Zie presentaties van Griet Roets en Els Vervloesem.

2. Gesprek met lokale actoren en vragen van het publiek

De gesprekken worden gemodereerd door Evelyne Deceur die meewerkte aan het onderzoek via haar opdracht bij UGent en ook een medewerker van Dienst Beleidsparticipatie is.

2.1. Thema 1: Hoe ervaren en gebruiken we de stationsbuurt?

Gesprek met de Werkgroep Sint-Pieters-Buiten (WgSPB, vertegenwoordigd door Ann Pisman) en Quartier Sint-Pieters (QSP, vertegenwoordigd door Nathalie Suttels, Petit Bazar).

- Hoe omgaan met de Voskenslaan?
QSP: Het deel van de Voskenslaan tussen het station en de Tuinwijklaan hoort nog bij Quartier Sint-Pieters. In het werkingsgebied van QSP zijn 200 à 300 handelaars actief. Zij zijn niet allen aangesloten bij QSP. De grootste concentratie aan handelaars vind je in de K. Elisabethlaan, de Kortrijksesteenweg en de K. Albertlaan.
- Ten noorden van het station vind je vooral kleinhandelszaken. In de Voskenslaan liggen een Okay, een Delhaize en daarnaast vooral broodjeszaken en cafés. Moeten we durven inzetten op kleinhandel in de Voskenslaan?
QSP: Het werkingsgebied van QSP wordt inderdaad in 2 gesplitst door de sporen. Beide delen hebben inderdaad andere eigenschappen. De buurt ten zuiden van het station is duidelijk meer op studenten gericht. Grotere ketens zijn minder geïnteresseerd in een platform als Quartier Sint-Pieters. Er is dus een andere aanpak nodig. QSP roept op om bewust inkopen te doen bij kleinhandelszaken.
- Kleinhandelszaken in de zijstraten van de grote assen hebben het moeilijk. Zij zijn echter belangrijke ontmoetingsplaatsen voor buurtbewoners;
QSP: winkels in zijstraten zijn inderdaad belangrijk. QSP wil die evengoed betrekken bij hun werking als de handelszaken in de grotere assen. Niet al deze handelszaken voelen zich echter geroepen om aan te sluiten bij QSP.
- Hoe kijkt de Werkgroep Sint-Pieters-Buiten naar de breuklijn die door de sporen wordt gevormd?
WgSPB: Die breuklijn is er inderdaad en is er steeds geweest. De verenigingen die ten noorden en ten zuiden van de sporen actief zijn, kennen elkaar echter wel en werken ook samen wanneer dat nodig is.
Ruimtelijk is de breuk de laatste jaren groter geworden, onder meer door het afsluiten van de Voskenstunnel. De verbinding tussen de noordelijke en zuidelijke stationsbuurt is echter

belangrijk. Enkele kleinere ingrepen kunnen die ruimtelijke breuk verkleinen voor fietsers en voetgangers:

- Via de Timichegtunnel: momenteel is de ene zijde van de tunnel bestemd voor voetgangers, de andere zijde voor fietsers. Dit is niet gebruiksvriendelijk. Vraag om zowel fietsers als voetgangers beide zijden te laten gebruiken.
 - Via de tramtunnel (met fotowand): die verbinding wordt veel gebruikt en is te smal geworden. Bovendien staan er allerlei palen in de weg. Vraag om die ruimte te optimaliseren.
 - Vroegere tramtunnel: die mag enkel door voetgangers worden gebruikt. Momenteel is de helft van die doorgang afgezet door panelen. De ruimte achter die panelen is voor de helft leeg en voor de helft bezet door weesfietsen. Vraag om die ruimte beter te benutten.
- Reacties uit de zaal:
- Aan de zuidzijde van het station ligt een fietspad en trottoir langs de sporen. Tegen de Voskenslaan is die doorgang echter te smal. Kan dit worden aangepakt? De mobiliteitsstudie zal focussen op lange termijn maatregelen. Dit moet echter op korte termijn worden aangepakt.
 - In de Voskenslaan zijn veel parkeerplaatsen verdwenen. Die zijn echter ook belangrijk als laad- en loszone voor handelszaken. Als we willen dat kleinhandel opnieuw floreert in de Voskenslaan moeten er voldoende plekken voor laden en lossen zijn.
 - Het fietspad in de tramtunnel (met fotowand) is inderdaad te smal, o.a. voor kruisende fietsers. Het is bovendien niet duidelijk waar het fietspad juist loopt op het kruispunt met de Voskenslaan.
 - De vele fietsers zorgen soms voor gevaarlijke situaties, bv in de K. Albertlaan waar het 's morgens niet evident is om de vele fietsers te kruisen om je wagen op de parkeerstrook te bereiken.
 - Wanneer kunnen de fietsenstallingen op het K. Maria Hendrikaplein weg? Gisèle Rogiest: alle fietsen zullen geleidelijk aan ondergronds worden geplaatst. Momenteel overleggen de Stad en de NMBS over de verdere aanleg van de ondergrondse fietsenstallingen tijdens de tweede fase van de stationswerken. We wachten daarbij niet tot een fietsenparking volledig is afgewerkt. Van zodra dat mogelijk is, nemen we die in gebruik. Zo is de huidige ondergrondse fietsenparking onder het VAC nog niet volledig uitgegraven maar wordt die wel volop gebruikt.

2.2. Thema 2: Hoe ontmoeten we elkaar in de stationsbuurt?

Gesprek met Elena Balachov (EB, organiseert Klein Patijn, is één van de trekkers van het buurthuis van het Hoeveke in de Handbalstraat aan de noordzijde van het station) en Cabane Banane (CB, actief aan de zuidzijde van het station en vertegenwoordigd door Lieven Hérie).

- De studie duidde op het belang van het Duifhuispark. Dat park ligt echter min of meer verborgen tussen de achtertuinten van de omwonenden.
EB: Dat klopt, dat is een belangrijke ontmoetingsplaats. Vooral op zonnige dagen wordt het park druk gebruikt door de buurt. Ook jeugdbewegingen spelen in het Duifhuispark. We

hebben aan de Stad gevraagd om de toegang tot het park duidelijker aan te duiden, een deel van de paden weg te nemen en er picknickbanken te plaatsen.

Ook het Hoeveke op het kruispunt van de Patiëntjestraat en de Handbalstraat kan een belangrijke ontmoetingsplek worden. Wie een activiteit in het Hoeveke wil organiseren, kan dit aanvragen via info@buurthuishethoeveke.gent. Meer informatie vind je op www.buurthuishethoeveke.gent.

- Cabane Banane heeft meerdere plekken tijdelijk ingenomen en op die manier leven in de buurt gebracht. Hoe zijn jullie hiertoe gekomen?

CB: We zijn vertrokken vanuit de vraag aan de burens of zij de buurt ook zo saai vonden in de zomer. De middenstand trok langzaam weg uit de buurt, die ondertussen tot de top 5 van de Gentse buurten met de meeste leegstaande handelspanden behoort. In de buurt is ook geen buurtcentrum, de studentenpopulatie stijgt en er is veel eenzaamheid. Met andere woorden, er is nood aan meer ontmoetingsruimte.

We zijn gestart met een laagdrempelig initiatief op een publieke plek in het 'bananenparkje', tussen de Kortrijksesteenweg en de Onafhankelijkheidslaan. Dit stuitte op verzet van enkele burens. Daarna hebben we verschillende zomer- en winteredities op diverse plaatsen georganiseerd. Deze zomer stond onze zomerbar op de campus De Sterre. Dit is een hele fijne plek, die echter geen enkele verbinding maakte met de omliggende buurt.

- CB heeft verschillende tijdelijke plekken ingericht. Wat zijn de voor- en nadelen van dergelijke 'tijdelijkheid'?

CB: In de buurt is geen 'centraliteit'. Door telkens een nieuwe plek te zoeken, blijven we de buurt kritisch bekijken. We zorgen er wel voor dat we in de buurt blijven. Door telkens onze plek opnieuw op te bouwen, kan iedereen zijn steentje bijdragen aan het initiatief: we hebben telkens mensen nodig met verschillende capaciteiten en interesses (mee bouwen, inrichten, de bar openhouden ...). Op die manier hopen we iets te doen aan de eenzaamheid in de buurt en mensen een zinvolle tijdsbesteding aan te bieden.

2.3. Thema 3: Communicatie en samenwerking

Gesprek met Dirk Van Gijseghem van Buitensporig (BS, kritisch buurtcomité tegenover Project Gent Sint-Pieters) en Lieven Hérie (als vertegenwoordiger van Living Lab Hogent op de Campus Schoonmeersen).

- Met De Hoveling heeft Buitensporig tuintjes geïnstalleerd op de werfzone van het Project Gent Sint-Pieters. Dat lijkt een niet zo evidente plek. Hoe heeft de Stad jullie hierin ondersteund?

BS: De Hoveling werd ingericht op de plek waar later het K. Paolaplein zal komen. Vooral de tuintjes daar gebouwd werden, was dat een lege plek zonder functie. De Stad heeft ons geholpen in onze onderhandelingen met Eurostation. Na 4 jaar hebben een 40-tal gezinnen een tuintje binnen De Hoveling. Door samen te werken op die plek, dragen we bij aan de sociale cohesie in de buurt. We verhogen zo de betrokkenheid met de buurt, niet alleen van de tuiniers maar ook van de passanten die vaak een praatje blijven slaan als wij aan het werk zijn.

Ook de biomarkt op zondag werd door mensen van BS gestart. Dit is een belangrijke ontmoetingsplaats voor de buurt geworden.

Samen met de Werkgroep Sint-Pieters-Buiten willen wij intenser samenwerken met Project Gent Sint-Pieters. Wij willen graag meepraten over de projectontwikkeling langs de K. Fabiolalaan, de relatie van die nieuwe ontwikkeling met de bestaande buurt, ... Tussen de participatie over het Rijsenbergpark, het K. Paolaplein en het K. Mathildeplein en de realisatie van die parken en pleinen zit te veel tijd. Daarnaast zijn er ook enkele kleinere zaken die maar niet aangepakt worden, zoals de onveilige situatie op het kruispunt van de Sint-Denijslaan en de Voskenslaan.

- Aan de zuidzijde van het station ligt de campus Schoonmeersen van Hogent. Momenteel is die campus niet toegankelijk voor de buurt, maar daar wordt aan gewerkt.
Hogent: Hogent heeft de Stichting Lodewijk de Raet aangezocht om te onderzoeken welke meerwaarde de campus Schoonmeersen kon hebben voor de buurt. Binnen die stichting begeleidt Schakel vzw cocreatieprojecten die gericht zijn op een duurzame samenwerking met alle belanghebbenden van een specifieke plek. Toen Hogent een nieuw gebouw wilde realiseren op de plek van het oude Textielinstituut, eiste de Stad Gent dat daar ook een publiek toegankelijke plek zou komen. Hierop startte Hogent samen met Schakel een zoektocht naar wat die plek kon betekenen voor studenten, werknemers van Hogent, bewoners ... Dit gebeurt o.a. door zaken te testen. Zo wordt binnenkort een boerderijtje gebouwd. Ook is de campus vanaf nu toegankelijk voor de buurt, ook in het weekend.
- Reacties uit de zaal:
 - o Door de opwaardering van de buurt bestaat het risico dat de oorspronkelijke bewoners en/of hun kinderen onvoldoende kapitaalkrchtig zullen zijn om in de buurt te blijven wonen. Werd hierover nagedacht?
Griet Roets: We hoorden dat dit een aangename buurt is met een goede leefkwaliteit. De diversiteit in de wijk mag niet onderschat worden. In de buurt wonen ook minder kapitaalkrchtige bewoners, zijn ook enkele sociale woningen ... We stelden vast dat er momenteel al kleinere sociale breuklijnen bestaan rond de sociale woningen van de P. Claeystraat en de Verpleegsterstraat. Zo floreert het straatfeest in de Duifhuisstraat, maar bloedde de rommelmarkt in de Verpleegsterstraat dood.
De plannen voor zone A en B langs de K. Fabiolalaan voorzien momenteel de bouw van nieuwe sociale woningen. De Stad is zich ervan bewust dat dit voor nieuwe sociale breuklijnen kan zorgen. Daarom wil de Stad samen met de buurt gaandeweg mogelijke verbindingen opbouwen tussen de nieuwe en bestaande buurt. Wie hieraan wil meewerken, kan contact opnemen met de wijkregisseur Ann Manhaeve (ann.manhaeve@stad.gent, 09 266 82 55).
 - o De lange duur van het project Gent Sint-Pieters zorgt voor ergernis. Het stoort ons dat er geen geld is om het grootste station van Vlaanderen op een toekomstgerichte manier af te werken. Ook de sociaal-ruimtelijke studie zal hier niet toe bijdragen.
Evelyne Deceur: Deze verzuchting komt ook aan bod in de studie. We willen allemaal dat de werken sneller vorderen. De studie stelt daarom dat we niet moeten wachten tot de plannen zijn afgewerkt. Het is belangrijk dat we nu al de handen uit de mouwen steken om samen concrete zaken aan te pakken en te testen.
 - o Deze studie is zeer academisch. Het is belangrijk dat er ook zaken gerealiseerd worden.

- In de jaren '80 was Gent een vuile, verkrotte stad. Sindsdien is Gent geëvolueerd naar een goede, mooie, schone, attractieve en diverse stad. Er wordt te veel geklaagd. Hier is al veel gerealiseerd. We mogen niet vergeten dat alles moet blijven functioneren tijdens de werken. Dat is een grote uitdaging.
- De stad is inderdaad mooier geworden, maar het is ook duurder wonen in Gent. Op hete kruispunt van de Meersstraat en de Raketstraat zal een projectontwikkelaar nieuwe appartementen bouwen. Waarom heeft de Stad niet gevraagd om hier budgetappartementen in te voorzien? We zijn ook bezorgd voor de leefbaarheid van de omgeving en de veiligheid van de schoolomgeving tijdens de werken.
Gisèle Rogiest: in haar eigen projecten voorziet de Stad budgetwoningen. Dit is het geval in de projectontwikkeling Rinkkaai langs de K. Fabiolaan en in het S-gebouw aan de zuidzijde van het station.
- Geef ons de oude stationsrestauratie terug. Die obers kenden alle vaste klanten bij naam.
Evelyne Deceur: Dit komt ook aan bod in de studie. Daarnaast heeft de studie het belang van ontmoetingsplekken waar niet moet worden geconsumeerd, vastgesteld.

3. Slotwoord door schepen De Bruycker

Schepen De Bruycker, bevoegd voor gelijke kansen, welzijn, participatie, buurtwerk en openbaar groen, kent de buurt goed. Zij is hier naar school geweest, haar kinderen lopen school in de buurt en haar gezin woont al 6 jaar in de stationsbuurt. In deze buurt woont een divers publiek: jonge gezinnen, oudere mensen, tijdelijke bewoners (huurders en studenten) ... Dit is een dynamische buurt waar allerlei initiatieven plaats vinden, zoals speelstraten, buurtfeesten, de Hoveling, Cabane Banane ... De sociaal-ruimtelijke studie legt terecht de nadruk op het belang van het verbinden van die verschillende initiatieven.

Ook tijdens deze legislatuur wil het stadsbestuur initiatieven van burgers ondersteunen, bijvoorbeeld via de tweede editie van het burgerbudget. Tijdens de vorige legislatuur maakte het stadsbestuur 1 miljoen Euro vrij voor het burgerbudget. Het Reigersparkje in de Reigerstraat is één van de projecten die met deze middelen kon worden gerealiseerd. Ook het de huidige bestuursploeg wil in de verschillende wijken initiatieven ondersteunen en bewoners, handelaars ... samen laten beslissen wat nodig is voor hun buurt. De sociaal-ruimtelijke studie biedt interessante aanknopingspunten om op verder te werken via de nieuwe editie van het burgerbudget.

Schepen De Bruycker sluit de avond af met een dankwoord aan de onderzoekers die de studie realiseerden, de ambtenaren die hieraan meewerken en aan de buurtbewoners die aanwezig zijn in de zaal.